

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-397/23-K

Název	Dětský domov Karlovy Vary a Ostrov, příspěvková organizace
Sídlo	Dukelských hrdinů 610, 363 01 Ostrov
E-mail	ddkvo@ddkvo.cz
IČO	63553660
Identifikátor	600028593
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Milan Molec
Zřizovatel	Karlovarský kraj
Místo inspekční činnosti	Dukelských hrdinů 610, Ostrov Hlavní 174/22, Dalovice Řadová 247/29, Tašovice Řadová 246/27, Tašovice Mezirolí 4 Nádražní 338, Plesná
Inspekční činnost na místě	15. – 17. 5. a 23. – 25. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Příspěvková organizace Dětský domov Karlovy Vary a Ostrov (dále „zařízení“ nebo „školské zařízení“) vykonává činnost dětského domova. K datu inspekční činnosti bylo v zařízení evidováno celkem 98 dětí, které byly umístěny ve 13 rodinných skupinách. Na základě smlouvy o dlouhodobém pobytu z důvodu přípravy na budoucí povolání bylo v zařízení pět dětí. Jedno dítě mělo povolené samostatné bydlení mimo zařízení, jedno bylo na útěku. Všechny děti navštěvují mateřské, základní a střední školy mimo zařízení, v okolí příslušného odloučeného pracoviště dětského domova.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Jasná koncepce zařízení vychází z analýzy jeho vývoje, z dosažených pozitivních výsledků a současně reflektuje i nesplněné cíle. Ředitel školského zařízení při plánování své činnosti vychází z koncepčních záměrů, které jsou dále rozpracovány, pravidelně aktualizovány a průběžně vyhodnocovány jednak v plánech výchovně vzdělávací činnosti a jednak v programech rozvoje osobnosti dítěte (dále „PROD“). Vedení zařízení pravidelně vyhodnocuje výchovně vzdělávací činnost, aktivně ji řídí a vytváří podmínky pro její rozvoj a zkvalitňování, včetně pravidelné autoevaluace. Některé organizační, finanční a kontrolní pravomoci delegoval ředitel na svoji zástupkyni a vedoucí jednotlivých rodinných skupin. Společně pravidelně vyhodnocují úroveň poskytované výchovně vzdělávací péče. Hospitační činnost je prováděna podle plánu, a to jak vedením, tak i vedoucími skupin a jsou o ní vedeny písemné záznamy. Pedagogové z hospitační činnosti získávají zpětnou vazbu, výsledky jsou pravidelně promítány do práce s dětmi a podporují snahu pedagogů o zkvalitnění průběhu výchovy a vzdělávání dětí.

Přenos informací o dění v jednotlivých výchovných skupinách a o plnění PROD se děje hlavně elektronicky. Pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně komunikují a spolupracují, čímž pozitivně podporují průběh výchovy a vzdělávání i kvalitu poskytované péče.

Odbornou výchovnou činnost ve školském zařízení zabezpečuje 27 vychovatelů včetně ředitele a zástupkyně ředitele, noční a denní služby 25 asistentů pedagoga. Nadále se nepodařilo obsadit pozici psychologa nebo etopeda pro podporu odborných činností s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, popř. s psychiatrickou diagnózou. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují předpoklady psychické způsobilosti a všichni zaměstnanci předpoklad bezúhonnosti. Ředitel podporuje a vytváří podmínky pro další průběžné vzdělávání pedagogů. Podle aktuálního stavu odborné kvalifikovanosti pedagogů a na základě výsledků hospitační činnosti, je sestavován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V souladu s plánem organizuje společné vzdělávání pedagogů, popř. si pedagogové na základě svých zájmů a preferencí vybírají semináře a webináře.

Všechny rodinné skupiny mají výborné prostorové předpoklady pro realizaci školního vzdělávacího programu. Jednotlivé činnosti probíhají v nových nebo zrekonstruovaných budovách, které mají velmi dobré materiální podmínky, jsou vybaveny zachovalým nebo novým nábytkem. Umístění jednotlivých skupin v běžné zástavbě, prostorové uspořádání a materiální vybavení se podobají fungování běžné domácnosti, což vytváří dětem příležitosti k osvojení si sociálních kompetencí.

Celodenní stravu, mimo obědů ve školách, které děti navštěvují, zajišťují vychovatelé společně s dětmi. Děti se podílí na plánování, nákupu surovin potřebných pro přípravu pokrmů i vyúčtování finančních prostředků za nákupy, čímž získávají sociální kompetence pro běžný život a rozvíjejí si praktické základy finanční gramotnosti.

Hlavním zdrojem příjmu školského zařízení jsou prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, finanční dary určené na podporu sportovních a volnočasových aktivit dětí, ošetřovné a přídatky na děti. Vícezdrojové financování umožňuje vytvářet vhodné podmínky pro výchovu a vzdělávání dětí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu inspekční činnosti byla hodnocena výchova a vzdělávání ve všech rodinných skupinách, napříč realizovanými činnostmi, které probíhaly v návaznosti na týdenní programy. Shlédnuté odpolední činnosti vycházely ze školního vzdělávacího programu. Výchovně vzdělávací činnost byla primárně zaměřena na vytvoření takové míry samostatnosti rodinné skupiny, aby se její každodenní život co nejvíce přibližoval životu běžné domácnosti. Pedagogičtí pracovníci vycházeli ze znalostí a zkušeností jednotlivých dětí, respektovali jejich specifické potřeby i problémy a na jejich základě připravovali výchovné a vzdělávací programy, do kterých je zapojovali. Děti byly motivovány a vedeny ke vzdělávání, pravidelné domácí přípravě na výuku ve škole, sebeobsluze, úklidu svých ložnic, sportovním, pracovním a výtvarným činnostem. Program byl uspořádán tak, aby odpovídal individuálním potřebám dětí, jejich věku, možnostem a dennímu režimu. Pozitivní, klidná a pohodová atmosféra, respektování individuálního stavu a osobnosti dětí, dodržování pravidel a zohledňování jejich odlišných potřeb a schopností příznivě ovlivňovaly jejich výchovu a vzdělávání. Dostatek času i prostoru měly děti k relaxaci ve formě volných her a k zájmovým činnostem. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů, k odpovědnosti za výsledek své práce, k dokončení zadaného úkolu, k dodržování pořádku. Zavedené a dětmi dodržované správné pracovní návyky, společně s aktivitami cílenými na kultivaci vztahů mezi nimi, vytvářely vhodný předpoklad pro rozvoj pracovních a sociálních kompetencí. Podporovány byly i další kompetence, zejména komunikativní a k učení.

Při přípravě na vyučování vychovatelé dětem ponechávali dostatek prostoru pro samostatné řešení úloh. U všech aktivit děti povzbuzovali, motivovali a průběžně slovně hodnotili, což jim poskytovalo potřebnou zpětnou vazbu. Při komunikaci s vychovateli děti vyjadřovaly vlastní názor a zároveň respektovaly názor druhých. Vychovatelé rozvíjeli jejich samostatnost a odpovědnost za dosažené výsledky. V rámci pravidelně prováděných činností při stolování a hygieně, zařazených přirozeně do výchovných činností, byly děti vedeny a motivovány cílenými pobídkami či motivacemi ke správné životosprávě a ke zdravému životnímu stylu.

Rodinné skupiny byly tvořeny dětmi různého věku, což odpovídalo skladbě běžných rodin a vytvářelo přirozené prostředí pro komunikaci, spolupráci a vzájemnou pomoc. V některých rodinných skupinách, kde byly ve větší míře zařazeny děti se speciálními vzdělávacími potřebami, vychovatelé účelně spolupracovali s asistentkou pedagoga, což umožňovalo individuální přístup k těmto dětem. Součástí individuálního působení bylo sebehodnocení dětí, ale i hodnocení pedagogů, které se ve většině vztahovalo k chování dětí, popřípadě k jejich sebeobsluze nebo k vzájemným vztahům mezi dětmi.

Děti se při sledovaných činnostech chovaly spontánně, z dotazníků vyplněných dětmi vyplynulo, že jsou v zařízení spokojené, nesetkaly se s žádným ponižováním ani fyzickým trestáním nebo agresí způsobenou jiným dítětem ani zaměstnancem zařízení. Ke svému hodnocení, popřípadě k jiným záležitostem, které se jich týkají, se mají možnost vyjadřovat, nejsou omezovány v přijímání návštěv a zařízení jim umožňuje pravidelný samostatný pohyb formou vycházek. Většina dětí pravidelně odjíždí na víkendový pobyt ke svým rodinám.

Vychovatelé vedou děti k hospodaření s penězi, možnost s nimi nakládat mají děti vesměs dle vlastního uvážení, čímž poznávají jejich hodnotu. Problém však inspektoři zaregistrovali v oblasti kompetencí vychovatelů ve finanční gramotnosti. Vhodné by bylo zorganizovat vzdělávání pedagogů v této oblasti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zařízení se cíleně zabývá výsledky výchovy a vzdělávání, podporuje rozvoj osobnosti dětí. Systém hodnocení je primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti včetně důrazu na znalost jeho stavu a osobnosti. Pedagogičtí pracovníci denně monitorují poměry a vztahy mezi dětmi a sledují vlivy, které na ně působí. Uplatňují u nich především slovní průběžné hodnocení. Pozitivně jsme hodnotili zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů nebo vedení mladších dětí staršími. Celkově hodnotí pedagogičtí pracovníci chování a jednání většiny dětí jako běžné, přiměřené věku, okolnostem a charakteru života v zařízení. Aktuální běžné problémy soužití řeší děti s vychovateli neprodleně.

Osobní dokumentace dětí obsahuje průkazné záznamy o systematickém sledování výsledků vzdělávání. Cíle rozvoje jednotlivých dětí v PROD jsou konkrétní, jejich hodnocení zpracovávají vedoucí vychovatelé v půlročních intervalech, včetně hodnocení emočního vývoje dětí, jejich vlastností i hodnocení sociálních vazeb. Z pozorování chování a jednání dětí a z rozhovorů s nimi je zřejmé, že se cíle většinou daří plnit. Při stanovování dalších výchovně vzdělávacích a rozvojových cílů uplatňují vychovatelé poznatky z pozorování dětí při organizovaných činnostech a spontánních projevech, přihlížejí k jejich možnostem a potřebám (speciální vzdělávací potřeby, příprava na odchod do biologické rodiny, posilování samostatnosti při ukončování pobytu v zařízení, změny při vzdělávání). Děti jsou vedeny k sebereflexi, která je předpokladem a motivací pro změnu chování. Zařízení využívá možnosti udělení pozitivních i negativních opatření ve výchově, kdy výrazně převažují ty pozitivní.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každodenní přípravě na vyučování. Vychovatelé se pravidelně informují ve školách o prospěchu a chování dětí, dochází na třídní schůzky, náznaky školní neúspěšnosti operativně řeší. Dětem s výukovými problémy je věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména důslednější kontrolou jejich přípravy, opakováním nebo doučováním. O průběhu a výsledcích vzdělávání jsou osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů. Zařízení poskytuje podporu dětem se speciálními vzdělávacími potřebami v souladu se záměry nastavenými ve školním vzdělávacím programu. Dětem je poskytována podpora na základě doporučení školského poradenského zařízení. Podpora na úrovni zařízení spočívá nejčastěji v zajištění speciálních vzdělávacích pomůcek, v úpravě organizace výchovy a vzdělávání a v individuálním přístupu k dětem.

V prevenci rizikového chování je využívána řada činností a dalších aktivit. Preventivní program uvádí konkrétní způsoby řešení negativního chování dětí. V rámci prevence je kladen důraz na smysluplné využívání volného času dětí, osvojení sociálního chování, podporu zdravého životního stylu, zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování a sociálně patologickým jevům. Dopad realizovaných preventivních aktivit je průběžně sledován a vyhodnocován. Počet úteků ze zařízení je minimální.

Vedení zařízení organizuje schůzky spolusprávy dětí, které jsou nepravidelné, pouze na základě impulzu nebo potřeby okamžitého řešení nějakého problému. Záměrem je, aby děti

dokázaly identifikovat problém a navrhnout jeho řešení. Často je problém řešen pouze na úrovni rodinné skupiny nebo jen s dospívajícími dětmi. Zařízení má pro jednání formulována jednotná pravidla a o jednáních jsou vedeny písemné záznamy.

Rozvoji osobnosti dětí přispívají sportovní a kulturní volnočasové aktivity organizované zařízením. Děti navštěvují i zájmové aktivity pořádané jinými subjekty, což snižuje jejich segregaci od okolního světa a umožňuje navazování vztahů s vrstevníky. Zařízení má v současné době rezervy v systematické přípravě dětí na odchod z dětského domova do reálného života s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám. Prostor pro zkvalitnění kompetencí odcházejících dětí je v získávání praktických informací a dovedností z finanční gramotnosti, v realizaci startovacího bydlení, nebo v navázání vztahů s jejich potencionálními zaměstnavateli.

Zařízení spolupracuje s širokým spektrem partnerských organizací. Udržuje partnerské vztahy se zřizovatelem, místními organizacemi, školami, školskými poradenskými zařízeními a neziskovými organizacemi. Tato spolupráce přispívá ke zvyšování kvality vzdělávání a k rozvoji osobnosti a kompetencí jednotlivých dětí. Zařízení úzce spolupracuje i s pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR a soudy.

Návštěvy osob zodpovědných za výchovu i osob blízkých jsou možné kterýkoli den po dohodě se zařízením. Děti nejsou omezovány v přijímání a odesílání korespondence, služebním telefonem mohou volat zákonným zástupcům i osobám blízkým.

Závěry

Vývoj školského zařízení

- Od předchozí inspekční činnosti v roce 2019 vedení zařízení zajistilo neinvestiční i investiční finanční prostředky na rekonstrukci, modernizaci a vybavení prostorů pro činnost rodinných skupin (nové jídelní stoly a židle, sedací soupravy, skříně, postele, psací stoly pro děti, elektrospotřebiče, zahradní nábytek).
- Podařilo se získat a zrekonstruovat nové prostory pro dvě rodinné skupiny v Dalovicích, včetně jejich kompletního vybavení.
- Zařízení získává sponzorské peněžité dary, které jsou využívány na výlety rodinných skupin, táborovou činnost dětí o prázdninách nebo jsou z těchto prostředků dětem hrazeny zájmové činnosti.

Silné stránky

- Vedení zařízení pravidelně vyhodnocuje výchovně vzdělávací činnosti, aktivně je řídí a vytváří podmínky pro jejich rozvoj a zkvalitňování, včetně pravidelné autoevaluace.
- Všichni pedagogové zařízení v souladu s nastavenými pravidly intenzivně spolupracují a komunikují, čímž pozitivně ovlivňují průběh vzdělávání a kvalitu poskytované péče.
- Umístění jednotlivých skupin v běžné zástavbě, prostorové uspořádání a materiální vybavení se podobá fungování běžné domácnosti, což vytváří dětem příležitosti k osvojení si sociálních kompetencí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Prostor pro rozvoj zařízení je v oblasti systematické přípravy na odchod dětí z dětského domova s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Systematicky připravovat děti na odchod z dětského domova do reálného života s přihlédnutím k jejich individuálním potřebám (startovací bydlení, navázání vztahů s potencionálními zaměstnavateli, praktické informace a dovednosti, finanční gramotnost apod.).
- Zajistit vzdělávání pedagogů v oblasti finanční gramotnosti.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Dětského domova Ostrov z 1. 1. 2002 vč. dodatků č. 1 - 29
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Dětského domova Karlovy Vary a Ostrov, příspěvkové organizace s účinností od 16. 3. 2021
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení podle stavu k 15. 5. 2023
4. Školní vzdělávací program Dětského domova Karlovy Vary a Ostrov, příspěvkové organizace, platný od 1. 1. 2023
5. Vnitřní řád Dětského domova Karlovy Vary a Ostrov, p.o., platný od 15. 9. 2022
6. Výroční zpráva o činnosti školského zařízení za školní rok 2021/2022
7. Výkaz Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy podle stavu k 31. 10. 2022
8. Plán DVPP na školní rok 2021/2022 a 2022/2023
9. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2021/2022 a 2022/2023
10. Roční plány rodinných skupin – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
11. Plán práce – školní rok 2022/2023
12. Koncepce Dětského domova Karlovy Vary a Ostrov, p. o. 2022 – 2024
13. Minimální preventivní program na školní rok 2022/2023
14. Zápisy z pedagogických porad – školní rok 2021/2022 a 2022/2023
15. Zápisy z kontrolní – hospitační činnosti – školní rok 2022/2023
16. Osobní dokumentace vybraných dětí umístěných ve školském zařízení v době kontroly, včetně programů rozvoje osobnosti dítěte, opatření ve výchově a žádostí zákonných zástupců o povolení pobytu mimo zařízení
17. Knihy úředních návštěv
18. Knihy ostatních návštěv vedené na jednotlivých pracovištích
19. Knihy denní evidence zařízení vedené v elektronické podobě od 1. 9. 2022
20. Personální dokumentace – výběr (seznam pedagogických zaměstnanců, doklady o dosažené kvalifikaci, výpisy z rejstříku trestů, psychologické posudky, doklady o absolvovaném školení v rámci DVPP)
21. Hospodářská dokumentace (Účetní závěrka sestavená k 31. 12. 2022, Hlavní kniha účetnictví – období 12/2022, Finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí – rok 2022, Čerpání finančních prostředků od zřizovatele a z MŠMT za léta 2019 – 2023, Požadavky na materiální zabezpečení dětských domovů pro období 2022 – 2024 – DD Karlovy Vary a Ostrov, p.o., doklady o vyplácení kapesného dětem 4 a 5/2022)

22. Dokumentace k zajištění BOZ (Protokol o provedení odborně technické kontroly sportovního zařízení a vybavení z 24. 4. 2023, Osnova poučení dětí o bezpečnosti a ochraně zdraví)
23. Knihy úrazů dětí – jednotlivé rodinné skupiny – záznamy za školní roky 2021/2022 a 2022/2023
24. Inspekční zpráva čj. ČŠIK-461/19-K

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jiří Holomek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Radomíra Jenková, školní inspektorka

Ing. Drahuše Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.